

OKOLJEVARSTVENA DOVOLJENJA

Nujna je poenostavitev postopkov

Postopki za pridobivanje okoljevarstvenih dovoljenj (OVD) so dolgotrajni, kar vpliva na časovnico novih investicij v podjetjih.

Barbara Perko

Postopki spremembe OVD-IED so izredno dolgotrajni. »Na tem področju imamo izkušnje s predhodnimi postopki na MOP/ARSO, kjer smo na sklep čakali več kot leto dni,« pravijo v podjetju **KOTO** in kot primer navedejo predhodni postopek za sušilnico muljev, blat in digestata. »Posledice dolgotrajnih postopkov močno vplivajo na časovnico novih investicij, ki jih prav zaradi zamudnih postopkov nikakor ni mogoče natančno načrtovati. Vplivajo na vse povezane postopke, kot je pridobivanje gradbenih dovoljenj, postopke naročanja opreme (dvig investicijskih vrednosti), kreditiranje, pridobivanje subvencij in podobno,« naštejejo. V veliki meri takšni postopki negativno vplivajo na konkurenčnost, saj podjetje ne more odreagirati na tržna povpraševanja in priložnosti, dodajajo. »Visoko tveganje predstavlja zastaranje tehnologij. Pri oddaji vlog se zahteva natančen opis tehnologij, pri izvedbi pa ne sme priti do odstopanj od tega opisa, čeprav je v času izvedbe na voljo že sodobnejša tehnologija, oprema ipd.,« pojasnjujejo. Prostor za izboljšave v postopkih je po njihovi oceni tako na področju zasedenosti izvajalcev, ki podajajo strokovne ocene in mnenja, zahtevana v postopkih, kot tudi pri visokih stroških za dopolnjevanje postopkov.

»Nujna je poenostavitev postopkov za pridobivanje dovoljenj, kamor spadata poenotenje administrativnih postopkov in pospešitev izdaje dovoljenj – sprejem hitrih postopkov za pridobivanje prostorskih, gradbenih in okoljevarstvenih ter

preostalih dovoljenj. Omeniti je treba tudi spodbude podjetjem za uvajanje zelenih tehnologij, na primer podporno shemo za plinasta biogoriva in druge,« naštevajo.

Podjetjem je treba omogočiti prehod na nove tehnologije

Hitra rast razvoja tehnologij omogoča izjemen napredek, a ne v vseh panogah enako. »Življenjski cikli izdelkov so definirani, prehitovati razvoja se pa tudi ne da. Seveda pa je s tem povezano tudi angažiranje virov, saj npr. dekarbonizacija ni in ne bo poceni in to bomo na koncu plačali vsi državljani EU. Če bomo prehitovali in si nesmotrno postavljali cilje, pa bo najdražja in hkrati boleča,« pravijo v **Talumu**.

Opozarjajo, da je za predvideni prehod družbe v ogljično nevtralnost do leta 2050 zelo malo časa. Potrebne bodo korenite spremembe proizvodnih in storitvenih tehnologij in načina delovanja družbe. »Na področju aluminija so nove tehnologije ta trenutek na ravni akademskih raziskav oz. laboratorijskih preskusov (inertna anoda) in bodo uporabne v industrijskih aplikacijah morda šele čez nekaj desetletij. V Talumu delujemo že vrsto let v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami (BAT), s čimer zagotavljamo doseganje referenčnih vrednosti oziroma smo celo boljši od njih, tako pri specifičnih emisijah toplogrednih plinov kot specifični porabi energije na tono proizvedenega aluminija. Pot do ogljične nevtralnosti, ko govorimo o posrednih emisijah CO₂, ki so bistveno

večje od direktnih emisij, ne sloni na plečih energetske intenzivne industrije, marveč predvsem na energetske sektorju. Aktivno spremljamo razvoj tehnologij in ko bodo razvite ustrezne tehnološke rešitve za zajemanje CO₂ za metalurške procese in njegovo trajno hranjenje ali naknadno uporabo, jih bomo lahko v svoje procese vključili tudi v Talumu. Pričakovati je, da bo potrebnega še kar nekaj časa za tehnološki razvoj opreme do komercialne rabe in prilagoditev obstoječih tehnologij z novo opremo, za oboje pa bodo potrebna izdatna finančna sredstva. Poudariti je treba, da bo za zajemanje CO₂ treba pridobiti tudi okoljevarstveno dovoljenje, kar bo pomenilo za vse poseben izziv. V Talumu pričakujemo, da bodo evropske in državne ustanove sprejemale razumne zakonodajne okvirje, predvsem pa omogočile podjetjem realen in pravičen prehod na tehnologije, ki bodo omogočale doseganje skupnega cilja EU do ogljične nevtralnosti 2050.«

Kompleksni projekti zahtevajo globoko razumevanje vsebine

V **Skupini SIJ** izpostavljajo, da je »celoten postopek pridobivanja in izdaje okoljevarstvenega dovoljenja v velikem številu primerov daljši od dobavnih rokov za investicijsko opremo. To zahteva skrbno, večletno načrtovanje investicijskih vlaganj. Kljub temu se na trgu občasno pojavijo prebojne tehnologije, katerih hitra uvedba lahko pomeni konkurenčno prednost za neko podjetje«.

V večini primerov gre za kompleksne projekte, ki zahtevajo natančne preveritve in globoko razumevanje vsebine projektov. »Vse to pa zahteva čas, poleg tega pa so strokovnjaki ARSO tudi pod velikim pritiskom javnosti in nevladnih organizacij. Zato morajo svoje delo opraviti temeljito in strokovno, pravijo sogovorniki iz Skupine SIJ in dodajajo, da so na splošno njihove izkušnje pozitivne. Predvsem je pomembno, da so vhodni podatki za državne organe pripravljene skrbno in v skladu z zakonskimi zahtevami, ki pa morajo biti čim bolj jasne, poudarjajo.

V Skupini SIJ vedno izvajajo naložbe v najboljše razpoložljive tehnologije. Tveganje, da bi tehnologije zaradi dolgotrajnih postopkov do zaključka investicije zastarale, je v njihovem primeru zanemarljivo, saj je v jeklarski industriji tempo tehnoloških prebojev počasnejši kot v nekaterih drugih panogah.

Postopki trajajo tudi do tri leta

Na Ministrstvu RS za okolje in prostor (MOP) so nam pojasnili, koliko časa trajajo posamezni postopki pridobivanja dovoljenj. »Za naprave, ki povzročajo industrijske emisije (IED OVD), traja postopek izdaje okoljevarstvenih dovoljenj (od formalne popolnosti vloge, ko stranka predloži vse dokumente in podatke, na

podlagi katerih lahko odločamo) od 6 mesecev do 2 leti. Postopek spremembe IED OVD, od potrjene formalno popolne vloge, traja od 3 mesecev do 2 leti. Še posebej dolgotrajni postopki spremembe IED OVD so tisti, pri katerih potrjujemo izhodiščno poročilo in je potrebno v odločbi določiti zahteve glede obratovalnega monitoringa tal in/ali podzemne vode. Tak postopek pa traja najmanj 1 leto do 3 let. Izdaja SEVESO okoljevarstvenega dovoljenja ali njegova sprememba traja najmanj 6 mesecev. Za izdajo okoljevarstvenih dovoljenj za druge naprave in postopki za prvo pridobivanje okoljevarstvenega dovoljenja trajajo od 6 mesecev do 2 leti (šteto od formalne popolnosti vloge). Za spremembe okoljevarstvenih dovoljenj se v roku do treh mesecev rešijo lažje vloge, kot so npr. vloge za spremembo upravljalcev. Ostali postopki za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja trajajo od 3 mesecev do 2 let (odvisno od zahtevnosti spremembe).«

Sektor za odpadke, Oddelek za upravne postopke s področja odpadkov, ima trenutno skupaj v reševanju 20 vlog za pridobitev oz. spremembo OVD za predelavo gradbenih odpadkov. Od tega je 13 vlog podanih za postopek predelave gradbenih odpadkov po R12 in 7 vlog za postopek predelave gradbenih odpadkov po R5.

Najpogostejši vzroki za daljše postopke pri izdaji okoljevarstvenih dovoljenj so, tako na ministrstvu, formalno nepopolne in vsebinsko slabo pripravljene vloge, neusklajenost podatkov v vlogah (v obrazcu en podatek, v dokumentaciji drugačen podatek)... Vse to zahteva dopolnitve vlog. Med vzroki izstopajo tudi neurejena upravljanstva parcel, na katerih se nahajajo naprave (problem lastništva, služnosti ...), prošnje za podaljševanje rokov za odziv na poziv upravnega organa, ki so včasih nerazumno dolge (npr. 6, 12 ali 18 mesecev). Težavo predstavlja tudi kadrovska podhranjenost upravnega organa, saj je na posameznega uradnika priliv vlog prevelik za sprotno reševanje. Zapleta se zaradi neusklajene in preobsežne zakonodaje, ki se stalno spreminja. Na MOP opozarjajo, da so predlogi programov obratovalnih monitoringov slabo pripravljene, pojavlja pa se tudi težava zaradi zasedenosti pooblaščenec, kar se odraža v vlogah. »Mnenja pooblaščenih izvajalcev, ki izdelujejo dokumentacijo za posredno odvajanje odpadnih vod, so slabo pripravljena in brez izjeme zahtevajo eno do dve dopolnitvi,« pravijo na ministrstvu, kjer kot razlog za dolgotrajne postopke navajajo tudi pomanjkanje informacijske podpore in informatizacijo procesa izdaje IED OVD. ■

Pregled okoljevarstvenih dovoljenj na dan 1. 12. 2022

Sign. znak	Opis	Prenesene	Prejete	Prejete	Rešene	Rešene	Rešene	Nerešene
		iz ARSA 15. 4. 22	od 1. 1.- 1. 12. 22	skupaj	od 1. 1.- 1. 12. 2022	od 1. 1.- 1. 12. 2022	skupaj	skupaj
					ARSO	MOP		
35407 in 35433	IPPC - okoljevarstvena dovoljenja	7	2	9	1	0	1	8
35406 in 35432	IED vloga za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja	55	179	234	17	30	47	187
35492 in 35468	SEVESO OVD, sprememba, odvzem, prenehanje	1	5	6	1	4	5	1
35441 in 35448	Vloga za izdajo/spremembo OVD – vode	36	79	115	15	32	47	68
35440 in 35447	Vloga za izdajo/spremembo OVD (skupni OVD)	39	47	86	12	23	35	51
35472 in 35460	Odpadki – okoljevarstvena dovoljenja za obdelavo odpadkov	17	37	54	3	24	27	27
35457 in 35451	Odpadki – dovoljenje za odstranjevanje azbesta	0	7	7	0	5	5	2
35458 in 35452	»Odpadki - okoljevarstvena dovoljenja za vnos zemljin, blata iz ČN, komposta, digestata (zemljine, blato ČN, kompost)«	7	47	54	5	35	40	14
35468 in 35456	Odpadki – odlagališča – okoljevarstvena dovoljenja	2	1	3	1	1	2	1
35467 in 35455	Odpadki - OVD za zapiranje in zaprta odlagališča	8	5	13	1	1	2	11